

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaromíra Klepše a soudců JUDr. Ing. Viery Horčicové a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobce: B. V. T.
zastoupený advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, která spočívá v nevydání rozhodnutí o žádosti žalobce ze dne 11. 9. 2023 o dlouhodobý pobyt

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu a vyjádření stran

1. Žalobce se žalobou ze dne 1. 3. 2024 domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného; konkrétně toho, aby Městský soud v Praze uložil žalovanému rozhodnout do patnácti dnů o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu žalobce.

2. Žalobce blíže uvedl, že se dne 11. 9. 2023 dostavil na pracoviště žalovaného za účelem podání žádosti o dlouhodobý pobyt. Úřední osoba žalobci sdělila, že další žádost nemůže podat, protože nemůže mít dvě žádosti o dlouhodobý pobyt současně, formulář žádosti mu vrátila. Žalobce s žádostí odešel a následně žádost i s náležitostmi zaslal žalovanému poštou.
3. Žalobce namítl, že řízení o jeho žádosti bylo zahájeno již dnem osobního podání u žalovaného dne 11. 9. 2023. Ohledně poštou odeslané žádosti bylo postupováno podle § 169h odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Osobní podání žádosti potvrzuje i vyjádření žalovaného v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 21 A 34/2023. Tvrzení Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, že žádost žalobce není vedena v elektronické evidenci, není dle žalobce podstatné. Podstatné je, že žádost se dostala do dispozice žalovaného, čímž došlo k zahájení řízení. Na tom nic nemění skutečnost, že mu žádost byla vrácena.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel její oprávněnost, neboť v daném případě nebyl a není nečinný. Žalobce doručil žalovanému žádost až dne 14. 9. 2023 prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Žalovaný žalobce záznamem o usnesení vyrozuměl o tom, že nebyla splněna povinnost osobního podání žádosti a řízení o ní tedy nebylo zahájeno. Je zřejmé, že lhůta stanovená zákonem pro vydání povolení k dlouhodobému pobytu běžet nemohla, neboť řízení o žádosti nebylo zahájeno a ani být zahájeno nemohlo.
5. Žalobce v replice uvedl, že jeho žaloba se týká nečinnosti v řízení zahájeném osobním podáním dne 11. 9. 2023, nikoli podáním učiněného prostřednictvím pošty dne 14. 9. 2023.
6. Na toto vyjádření žalovaný již nereagoval.
7. Podáním ze dne 7. 5. 2024 žalobce požádal soud o přednostní projednání žaloby z důvodu, že mu žalovaný dne 6. 5. 2024 vystavil výjezdní příkaz s platností do 4. 6. 2024 s tím, že neuznává, že je vedeno řízení o žádosti žalobce. Je proto nucen území opustit.

II. Posouzení věci Městským soudem v Praze

8. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, jedná se o žalobu přípustnou, splňující všechny formální náležitosti na ni kladené. (§ 79 a § 80 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném a účinném znění /dále jen “s. ř. s.”/).
9. O podané žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť obě strany s takovým postupem souhlasily.
10. Soud taktéž neshledal důvod pro nařízení jednání ani z důvodu dokazování, neboť věc lze rozhodnout i bez provedení důkazů. Část žalobcem navrhaných a předkládaných důkazů (záznamem ministerstva vnitra o usnesení ze dne 16. 9. 2023, č. j. MV-154349-2/OAM-2023, žádostí o uplatnění opatření proti nečinnosti a usnesením Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 28. 2. 2024, č. j. MV-21432-3/SO-2024) je totiž součástí správního spisu. Správním spisem se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Obsah těchto správních aktů je navíc pro strany nesporný a pro předmět věci ani nejsou podstatné, neboť nynější věc se týká okolností osobního podání žádosti dne 11. 9. 2023 na pracovišti žalovaného. Ty obsahem správního spisu nejsou, což vyplývá i z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 4. 2024, č. j. 21 A 34/2023-24, který se týká žalobcovy žaloby proti záznamu o usnesení žalovaného ze dne 16. 9. 2023, č. j. MV-154349-2/OAM-2023 o žádosti žalobce doručené poštou žalovanému dne 14. 9. 2023.

11. Zbytek žalobcem navrhovaných a předkládaných důkazů pochází právě z řízení u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 21 A 34/2023. Rovněž tyto podklady jsou stranám sporu již známy, s jejich obsahem se seznámily a v tomto řízení se k nim i vyjádřily. Žalobce se pak těchto vyjádření v nynějším řízení jen znovu dovolává. Z těchto důvodů proto soud shledal za nadbytečné opět provádět jimi dokazování, konkrétně pak následujícími podklady: vyjádřením žalovaného ze dne 8. 1. 2024 k žalobě žalobce v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 21 A 34/2023 s přílohami – vyjádřením zaměstnankyň žalovaného, záznamem z vyvolávacího zařízení ze dne 11. 9. 2023, replikou žalobce ze dne 31. 1. 2024 na vyjádření žalovaného.
12. Žalovaný v záznamu o usnesení ze dne 16. 9. 2023, č. j. MV-154349-2/OAM-2023 konstatuje v zásadě jen tolik, že žádost žalobce doručená poštou dne 14. 9. 2023 nebyla podána žalobcem jako žadatelem osobně, ač k tomu byl ve smyslu § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců na území České republiky povinen. Žádost tedy nebyla podána a řízení o ní nebylo zahájeno.
13. Žalobce dne 1. 2. 2024 uplatnil u nadřízeného orgánu žalovaného opatření proti nečinnosti. Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců tomuto návrhu usnesením ze dne 28. 2. 2024, č. j. MV-21432-3/SO-2024, nevyhověla. V odůvodnění usnesení mj. uvedla, že z elektronické evidence zjistila, že kromě řízení o žádosti o vydání zaměstnanecké karty k povolení výkonu povolání na území České republiky není vedeno žádné řízení o povolení k dlouhodobému pobytu žalobce na území České republiky. Vydání opatření proti nečinnosti je proto nedůvodné.
14. Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 30. 4. 2024, č. j. 21 A 34/2023 – 24 v řízení o žalobě žalobce proti záznamu o usnesení ze dne 16. 9. 2023, č. j. MV-154349-2/OAM-2023 shledal, že dne 11. 9. 2023 žádné řízení nebylo zahájeno a písemnost doručenou dne 14. 9. 2023 poštou není možno vzhledem k požadavku osobního podání rezultujícího z § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců považovat za podanou žádost.
15. Podstatou sporu mezi stranami je to, zda žalobce na pracovišti žalovaného již dne 11. 9. 2023 osobně podal žádost, zda řízení o ní bylo následně zahájeno a zda je žalovaný nečinný, pokud o žádosti doposud nerozhodl.
16. Podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců na území České republiky platí, že žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně.
17. Podle § 169d odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky se osobním podáním žádosti se rozumí úkon žadatele, při kterém se žadatel osobně dostaví ke správnímu orgánu, u kterého má být žádost podána, a osobě přímo se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu určené k přijetí žádosti podá žádost v době určené pro jednotlivé druhy a účely pobytových oprávnění a ve formě a způsobem, který stanoví tento zákon.
18. Podle § 169h odst. 5 zákona o pobytu cizinců na území České republiky nepřijatelnost žádosti zjišťuje u žádosti podané na zastupitelském úřadu zastupitelský úřad a u žádosti podané ministerstvu ministerstvo. Je-li žádost nepřijatelná, řízení není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána; tuto skutečnost ministerstvo nebo zastupitelský úřad cizinci písemně sdělí včetně důvodu nepřijatelnosti, učiní o ní usnesení do spisu a vrátí tiskopis

žádosti, veškeré předložené doklady a správní poplatky, pokud byl uhrazen. Nepodá-li cizinec žádost osobně, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen, postupuje se obdobně podle věty druhé.

19. Žalobce ve shodě se žalovaným tvrdí, že se dne 11. 9. 2023 osobně dostavil se žádostí na pracoviště žalovaného. Dle žalobce mu však úřední osoba sdělila, že další žádost nemůže podat, protože nemůže mít dvě žádosti o dlouhodobý pobyt současně a formulář žádosti mu vrátila.
20. Podle § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řádu (dále jen „*správní řád*“) je řízení o žádosti zahájeno dnem, kdy žádost nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.
21. Žádost žalobce zjevně k žalovanému došla. Z přehledu událostí z vyvolávacího systému žalovaného za den 11. 9. 2023 dále vyplývá, že klient s číslem 921 byl vyvolán a obsloužen u přepážky P010 v čase od 15:19:42 do 15:26:57. Z nedatovaných úředních záznamů zaměstnanců žalovaného (ministerského rady Mgr. Z. B. a odborné referentky E. D.) k tomu vyplývá, že se žalobce osobně dostavil na Oddělení pobytu cizinců Praha II za účelem podání žádosti o dlouhodobý pobyt. Při kontrole formuláře bylo zjištěno, že žalobce v žádosti účel pobytu vyplnil pouze obecně: „vzdělání“, přičemž potvrzení o studiu nedoložil a nebyl schopen v češtině a ani angličtině sdělit, o jaký druh studia se jedná. Byla mu nabídnuta konzultace ve společnosti Charity, přímo na Oddělení pobytu cizinců Praha II s tím, že by se vrátil na přepážku a byl odbaven. Žalobce se toho dne již nevrátil.
22. Žalobce k těmto vyjádřením (v řízení před Městským soudem pod sp. zn. 21 A 34/2023) dne 31. 1. 2024 uvedl jen tolik, že je zřejmé, že od něj pracovnice žádost převzaly a kontrolovaly její obsah a přiložené náležitosti. Tím bylo dle jeho názoru řízení zahájeno dle § 44 správního řádu. Pokud žádost trpěla vadami, měly být odstraněny na místě a v případě komunikačních problémů měl být vyzván písemně k odstranění vad dle § 45 odst. 2 správního řádu.
23. Mezi stranami panuje shoda o tom, že žalobce přišel dne 11. 9. 2023 na pracoviště žalovaného za účelem osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt, dále to, že žalobce a žalovaný obsah žádosti na místě konzultovali, že žalobce z pracoviště se žádostí odešel pryč a žádost toho dne u žalovaného nakonec nepodal.
24. Sporný je konkrétní obsah pohovoru žalobce nejprve s odbornou referentkou E. D. a poté i ministerským radou Mgr. Z. B. Z údajů vyvolávacího systému vyplývá, že žalobce byl přítomen na přepážce P10 celkem 7 minut, což podle názoru soudu odpovídá tomu, že předmětem jednání skutečně mohlo být vysvětlování formálních náležitostí žádosti. I vzhledem k tomu, že žalobce ve shodě se žalovaným potvrzuje komunikační (jazykové) problémy, lze podle názoru soudu přisvědčit verzi (dvou) zaměstnankyň žalovaného, že předkládaná žádost vykazovala formální nedostatky, které bylo nutno na místě vysvětlit a pokusit se je odstranit.
25. Verze žalobce a žalovaného se pak liší o konkrétním důvodu předání žádosti zpět žalobci. Ten tvrdí, že mu žádost, která splňovala formální náležitosti, byla vrácena zpět jen z důvodu duplicity s již jinou podanou žádostí o dlouhodobý pobyt. Žalovaný naopak tvrdí, že žádost nesplnila formální náležitosti pro přijetí, a že žalobce měl možnost se po odstranění vad vrátit k odbavení žádosti, avšak tak již neučinil.
26. Podle § 45 odst. 2 správního řádu platí, že nemá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán (soud připomíná, že žalobce podával žádost u

žalovaného, nikoliv u zastupitelského úřadu – srov. § 169i zákona o pobytu cizinců) žadateli nedostatky odstranit na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění, poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě; současně může řízení přerušit (§ 64).

27. Uváděné skutečnosti podle názoru soudu svědčí tomu, že žalovaný na místě samém postupoval právě podle § 45 odst. 2 správního řádu (ve spojení s § 15 odst. 1 správního řádu, podle něhož lze jednotlivé sdělení vůči přítomnému účastníku řízení učinit ústně, pokud ten na písemné formě netrvá), pokusil se formální vady obdržené žádosti odstranit nejprve v součinnosti se žalobcem, případně k tomu žalobci stanovil určitou lhůtu (a za tím účelem mu doporučil užít poradenských služeb třetího subjektu).
28. Podstatné pro osud věci je však podle soudu to, a to je mezi stranami především nesporné, že žalovaný žádost žalobci vrátil zpět (ať už byl důvod k tomuto postupu jakýkoliv), ten ji převzal a znovu ji osobně u žalovaného již nepodal. Tím tedy došlo k situaci, kdy žalobcova žádost, obdobně, jako kdyby ji sám vzal zpět podle § 45 odst. 4 správního řádu, od 11. 9. 2023 u žalovaného fakticky zase již nebyla a nemohlo tak být o ní dále vedeno řízení a nebylo v něm lze vydat meritorní rozhodnutí o žádosti. Soud dodává, že povinnost zastavit řízení podle § 66 odst. 1 písm. a) správního řádu má poté už jen toliko deklaratorní povahu osvědčující, že bylo zastaveno řízení o žádosti, která byla předtím vzata zpět, nemění to však nic na skutečnosti, že od určitého okamžiku už zde žádost není.
29. Soud podotýká, že žalobce se výslovně domáhá ochrany proti nečinnosti, tj. toho, aby žalovaný vydal rozhodnutí o jeho žádosti, neboť má za to, že žádost byla 11. 9. 2023 podána účinně. Jiný výsledek žalobce nynější žalobou nesleduje. V řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti podle § 79 s. ř. s. může však soud hodnotit pouze to, zda je žalovaný správní orgán nečinný, otázka zákonnosti je předmětem řízení např. o žalobě proti rozhodnutí dle § 65 s. ř. s. (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2020, č. j. 1 As 449/2019 – 32 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2004, č. j. 2 Ans 1/2004 - 64, publikovaný pod č. 670/2005 Sb. NSS). V řízení o nečinnostní žalobě tak nelze přezkoumávat a hodnotit zákonnost postupu správního orgánu – v tomto případě toho, jak žalovaný postupoval při vytýkání formálních vad podané žádosti. Obrana žalobce proti tomu naopak může být předmětem (včasné) žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 s. ř. s.
30. Z hlediska namítané nečinnosti je však v projednávané věci mezi stranami nesporné, že žalobce po vrácení žádosti při osobním jednání u žalovaného dne 11. 9. 2023 nakonec žádost znovu osobně nepodal a jen ji odeslal žalovanému poštou tak, že mu došla až 14. 9. 2023. V této souvislosti soud poznamenává, že jelikož žádost u žalovaného není již od 11. 9. 2023, nelze bez dalšího přisvědčit žalobci v tom, že by žádost, kterou žalobce podal k žalovanému poštou dne 14. 9. 2023, měla být identická s tou, kterou původně žalobce hodlal podat osobně 11. 9. 2023.
31. Soud je pak toho názoru, že řízení o žádosti za těchto okolností nemohlo být zahájeno ani dne 11. 9. 2023 osobním podáním žádosti podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců a tím spíše nemohlo být zahájeno ani 14. 9. 2023 na základě poštou doručené žádosti. Jelikož žádost u něj ve výsledku osobně podaná nebyla, žalovaný ani o ní nemohl vést řízení, a proto není povinen (a ani nemůže) o ní meritorně rozhodnout.
32. Soud připomíná, že o žádosti podané poštou dne 14. 9. 2023 žalovaný učinil podle § 169h odst. 5 zákona o pobytu cizinců záznam do spisu z toho důvodu, že žádost nebyla podána

osobně, s čímž se za vyložených okolností městský soud ztotožnil již v rozsudku ze dne 30. 4. 2024, č. j. 21 A 34/2023 – 24 a ani v nynější věci soud neshledal důvod k odklonu od tohoto závěru.

33. Soud také dodává, že žalobce nijak nepopřel vyjádření zaměstnankyň žalovaného, že se mohl po odstranění vad žádosti vrátit zpět na přepážku. Žalobce ostatně disponoval termínem k osobnímu podání žádosti, žalovaný by tedy ani neměl podle soudu žádný důvod bránit tomu, aby žalobce žádost poměrně obratem znovu osobně podal po odstranění vytýkaných vad.
34. Rovněž tak žalobce netvrdí (a neprokazuje) nic o tom, proč, když si byl zjevně vědom toho, že žádost byl povinen podat osobně, nevyužil jiný termín pro osobní podání žádosti u žalovaného – např. že by z kapacitních důvodů nemohl již podat žádost v jiný termín nebo že by odlišný termín byl pro něj již bez významu.
35. Žalobce tedy podle názoru soudu neprokázal ani to, že by byl postupem žalovaného zkrácen na svých procesních právech natolik, aby mu bylo fakticky znemožněno tuto žádost účinně podat.

III. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

36. Městský soud v Praze v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného ve věci žádosti ze dne 11. 9. 2023 setrval na závěrech rozsudku jiného senátu zdejšího soudu ze dne 30. 4. 2024, č. j. 21 A 34/2023-24, tj. že žalobce tohoto dne žádost osobně nepodal. Městský soud je konkrétně toho názoru, že poté, kdy žalobce při osobním jednání dne 11. 9. 2023 převzal zpět od žalovaného žádost s vytýkanými formálními vadami, ta u žalovaného nadále již nebyla ani vedena. Řízení o žádosti proto nebylo tohoto dne zahájeno, žalovaný není povinen o žádosti rozhodnout, není proto nečinný.
37. Žaloba není důvodná, soud ji proto zamítl (§ 81 odst. 3 s. ř. s.).
38. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. S ohledem na to, že žalobce v řízení úspěšný nebyl, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, kterému by jakožto úspěšnému účastníku řízení náležela náhrada nákladů řízení, soud tuto náhradu nepřiznal, neboť mu nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 15. května 2024

JUDr. Jaromír Klepš v.r.
předseda senátu